

„Soča“ izbaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.
Pol leta „ 2.
Četrt leta „ 1.

Pri oznanilih in tako tudi pri „posunicah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „
Za večje črke po prostorn.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 5 kr. v tobakarnicah na Starem trgu in v Nanski ulici.

Dopisi naj se pošiljajo vredništvu, naročnina pa opravniku „Soče“, d. g. Andreju Tabajnu Via Canonica N. 8 v St. Roku v Gorici.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delavcem in drugim nepremožnim se naročnina sniža, ako se oglase pri opravniku.

Vabilo na naročbo.

Ker smo že nastopili drugo poluletnje vabilo gg. naročnike, katerim je sedaj naročba potekala, naj blagovoljijo kaj ponoviti naročbo, da ne nastanejo neredi pri odposiljanju lista; oni naročniki pa, ki nam na naročnini kaj dolžujejo, naj blagovolje svoj dolg poravnati.

Prijatelje našega lista tudi prosimo, naj delajo in si prizadevajo, da nam pridobijo tudi novih naročnikov.

Opravništvo „Soče“

Svoji k svojim.

Bili so časi, ko so v vsakem kraju, posebno v vsakem mesta izdelovali doma vsa obrtniška dela s pomočjo domačih delavcev. Doma se je dečko učil rokodelstva, doma bil prvokrat delalski pomočnik. Ko se je rokodelstva priučil, dobil je dovoljenje, da sme po svetu, da se znanje popolni in tudi kaj novega nauči. Tukaj ni bilo treba staviti pogojev, da se mora na dem vrtniti, ako hoče na lastno odgovornost prevzeti načelnštvo kake obrtnije; to se je razumelo samo ob sebe, ker drugod bi ne bil smel izvrševati samostalno svojega rokodelstva, ako bi ne bil imel ob ednem v tistem kraju tudi svoje domovne pravice. Ali to domovno pravico doseči je bilo tačas zelo težavno. Tudi doma moral je prestatiti vsaki v pričo načelnikov

LISTEK.

Črtice o popotovanju v sv. dežele.

(Dalje).

Bilo je 4. aprila, ko je naša družba po štirih debelih urah iz Nazareta na Taborjevem verhuocu se znašla.

Gledé težavnih potic strme gore, osrčil nas je in tudi tolažil, omenjeni Pater v svojem govoru takole: „Prijatelji! na smrtno uro, kadar bode vže martvaški pot in bleda barva Vam obličje pokrivala, kadar bodete sv. razpelo (božjo martro) s tresočo se roko držali — bode vaša duša blagovala ure in čase, ktere ste preživeli in pretrpeli v sv. deželi.“

Na 5. aprila je družba v šestih urah dospela v „Tiberias“. Tu je bilo prvokrat treba bivati in prenočiti v šotorih.

Tu je cerkev zidana v podobi zvrnjene ladje, ki proti jezeru moli. V tej cerkvi je patron sv. Peter, ravno v taki obliki, kakor se vidi njegov kip v Rimu. Stali so v tej cerkvi tri novi iz marmorja zdelani altariji, katere sta dva francoska grofa podarila 1. okt. 1888. Svečniki so zaznamvani z austr. orlom. Od tu 2 1/2 uri je Tel-hum (Kafarnaum). Tu je bilo nekudaj mesto, sedaj so razvaline s travo zarašene. To mesto ni hotelo sprejeti Kristusovega nauka, zato se je splošno nad njim, kar najdemo tudi v sv. Mat. 11, 23. Na pol poti od tam najdeš prav revne bajte, in votline, katerim pravijo tam Medschedel t. j. nsk-

dotične zadruge oestro preskušnjo, in še le, kadar se je v svojem rokodelstvu popolnoma izuril, potrjen je bil kot mojster. Tedaj še le smel je začeti obrtnijo na svojo roko, sprejemati učence in vežbati pomagajoče.

Posledica take strogosti je bila, da so bili vsi izdelki dovršeni. A ne samo dovršeni so bili izdelki, bili so tudi vztrajni, ker pazilo se je z največjo natančnostjo, da je bilo blago, iz katerega se je eno ali drugo izdelovalo, pravo, dobro in nepokvarjeno. Cena za blago, kakor tudi plača za izdelovanje sti bili natančno določeni. Vse to pa je provzročilo, da so kupci, ki so došli edenkrat ali dvakrat na leto na sejem v kako mesto, niso mogli se slabimi ali morda celo ponarejenimi izdelki spodrivati domačih obrtnikov.

Ako primerjamo današnje dni onim časom, zapazimo veliko razliko. A pred vsem opomniti moramo, da ne opisujemo ono dobo iz namena, kakor da bi vsakemu napredku in prostemu gibanju bili nasprotni. Tudi radi priznamo, da marsikteri nadarjen in podjeten človek bi bil svetu pot do novega vira blagostanja pokazal, da ga niso stroge naredbe dotične zadruge zadrževale. Pisali smo one vrstice edino le zato, da čitatelji spoznajo, da prostost ne koristi vselej in da pride večkrat tisti, ki je na videz prost, vsled sebičnosti drugih v neznosno sužnost? Oglejmo si to našo trditvev nekoliko natančneje.

Odpravili so zadruge obrtnikov, pa ž njimi tudi blagostanje podjetnikov in gotovi ter čovoljni zaslužek pomočnih delavcev. Začelo je spodrivanje (konkurenca). Ker pa z dobrim blagom in dovršenimi izdelki konkurenca ni ta-

ko lahko mogoča, pričeli so slepariti pri blagu in krčiti delalcem plačilo. Koliko poštenih podjetnikov je v hudi borbi onemoglo in rad ali nerad postal je taki suženj, ki ne more več ne sebe in ne družine pošteno prerediti, še manj pa delavcev plačevati.

Pa pogledjmo si stvar še nekoliko nadalje. Nove znajdbe vstvarile so neštevilno tovarn, kjer se napravljajo izdelki s skoraj neverjetno naglostjo in v veliki množini po neverjetno nizki ceni, za ktere izdelke je trebalo prej mnogo, primarno plačanih delavcev. Kako se bo obrtnik proti taki konkarenci branil? Poštenim potom mu ni mogoče. Ako hoče sam propasti, mora delalcem plačo krčiti, slabše blago rabiti in vse bolj površno izdelati.

Ali še vse to ni bilo še tako neznosno, dokler se ni razširila po Evropi epidemična bolezen, da mora Evropa z obrtniški izdelki konkurirati v trgovini z celim drugim svetom. Od tačas začelo je še le pravo gorje za male obrtnike, popolna sužnost rokodelcev. Prekupci, ki so evropske obrtniške izdelke po Aziji, Afriki, Ameriki in Avstraliji vsiljevali in ondote obrtnike izpodrivali, morali so imeti izdelke po prav nizki ceni. Dali so torej izdelovati naj slabše blago, pestili so delalce hujše kot nekdanj sužne zamorce. Ti so imeli vsaj po noči počitek in dovolj tečnega živeža, delalci po nekaterih krajeh dandanas tega nimajo. Delati morajo cele noči, nedelj in praznikov jim ne privoščajo in za vse to prejmejo večkrat tako pičlo plačo, da si ne morejo še krompirja za živeš dovoljno nakupiti. Tako so n. pr. v Prosnicu krojače pripravili do obupanja, ko so jim za celo novo možko oblačilo, za katero je potrebo-

danja Magdala, kjer je Madalena, ki je iz doma v Betaniji za Oljske goro starišem zbežala in potem neredno živela.

Deželica ta je lepa, pa ni varna, kajti tu okoli se klatijo Beduini s svojimi roparskimi nameni. Gorjé mu, ki bi se predrznil podati samotna in osamljena po onih krajih semtertje zarašenih, polnih votlin.

Soboto 6. aprila je peljala pot precej gorata in strma čez puščavo, na kateri je Kristus 5000 mož nasitil. Imenujejo jo: „Gora prečudnih kruhov“ ali „nasitenja.“ Potem pride koj gora osmih blagov. Od tod prideš do poti, ki te privede tudi v neko samotno, kjer razvaline kažejo da tukaj je moralo mesto biti. No res, pravijo temu kraju, ki je vže na Galilejskem: Kana v Galileji, kjer je Kristus vodo v vino spremenil pri ženitnini. Sedaj nas krmi naš potovodja po bližnji poti zopet v Nazaret.

Odločeni dan t. j. po predpisanem dnevniku, ki nam je bil vodilo, kdaj in kam odpotovati, pelje nas pot iz Nazaretu po sredi Palestine proti Jeruzalemu. Po dovršenih sv. opravilih, ki se v tistih vročih deželah prav zgodaj opravljajo, nas čaka na ulici pred cerkvijo 20 konj in še drobiž z dolgimi ušesi, tudi okoli 10 glav. Ti posledni so pred nami hiteli obloženi z vsem potrebnim na takem popotovanju, kakor so šotori, mize, stoli, postelje, ki niso drugo, ko mornarsko platno razpeto na železnih nogah. Rekel sem da drobiž z dolgimi ušesi je podvizal naprej, da je še pred večerom dospel na odločeno mesto, kjer so se šotori zasadili in razgrnili. Od 7 šotorov je bil eden glavni z avstrijsko zastavo na veršiču, ki je služil za obednico (Speise-Salon). Drugi so bili za spav-

nice. Kuhar, mohamedanski turk je svojo kuharijo in pakarijo na tleh imel. Dobro je vse napravil čepeč na tleh. Tudi neko torto je parkrat spackal. Bodi da je zrak take narave bil ali da je tek v tistih krajih večji neg; v Evropi, torta kakor tudi druga jedila so dopadla in hasnila. Veljal je tu nemški pregovor: „Der Hunger ist der beste Koch!“ Dodaj še grozansko slabe i strme pota od zjutra 6 ure do 8 zvečer na konju sedeti, se tresti in trpeti; ni čuda če dopada turška torta, še krompir ali polenta bi se nam prav dobro prilegla. Sicer smo okoli 12. ure iskali strašanski vročini se oginiti pod kake oljkina ali figova drevesa, še naj bolji senco smo našli pod cedri, limoni, pomerančami, ki so nam dajali zraven pičle sence tudi prav prijetni duh. Pod tako senco nam je naš oskrbnik (Speisemeister) razdelil meralo pečenko, kruh, razno sadje, orehe, suhe fige, pomeranče, datelne, mandelne i. t. d. Vse je bilo naravno prav okusno in tečno; kakšen dan smo dobili tudi piščeta, katerih meso ali prav za prav koža, s katero so bile kosti pogrujenje, je bilo kakor posušeno črešlo. Zarad naših dobrih zob in lačnega želodca so komej znamnja od teh kobilico palestinske puščave na tla padla. Tudi vino in pivo smo imeli. Somari za to odločeni, so vedno take reči za karavano nosili. Vrh vsoga je imel vsaki Somar po dva vrča, pratene čutarc, na obeh straneh sedla obešena. Popotnik, kteremu so od prepekanja solnca sline zmaujkovale je poklical Somarja, vzdigne verč, ki drži 4 do 6 litrov in hodé nasloai verč na ustnice ter se napije take vode, „quantum satis“, in sicer take kakor je Bog dal in se po poti v kakem studencu ali v kaki mla-

„Vrtec“ prinaša v 7. št. naslednje vsebino: Iz primorskih bojišč. — I. Na Predilu. Pesem I. Bejce. — Ne bodi nečimerna. F. G. Podkrinski. Vskresna noč. Pesem F. S. — Vran. Po Hey-u posl. Janko Leban z sliko. — Skarjovčeva Pepika. F. G. Podkrinski. — Kaj je strah. F. S. — Mlademu prijatelju za god. (P. V-u zložil - ž). — Kdo so pa ti! z slikami. — Dobrova (po ljudski pripovedki). Pesem A. Praprotnik. — Naš kos. (Črtica; sp. č.) — Bodi poštra in resničen. Fran Rup. — Kako velik je naš svet? Fran Rup. — Listje in cretje. —

Listnica uredništva. Dopisniku za C. Vašega odgovora na dopis v zbirki „N. S.“ ne moremo objaviti, ker k temu nas sili katoliško stališče, na katerem stojimo in s katerega vsake stvar razsojamo, če bi tudi zraven ne poznali izreka: „de mortuis nil nisi bene.“ sicer pa bodite prepričani, da je vsi dopis le okvir za sliko, v kateri se po nekoličinskih spet črta osebe, katere imajo drugo političko prepričanja, k kor pristati „N. S.“

Verfälschte schwarze Seide.

Man verbräut ein Musterchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verbleicht bald und hinterlässt wenig Asche von grauer helbbrauner Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schussfäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide, nicht kräuselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerfällt sie, die der verfälschten nicht. Das Seidenfabrik-Depot von G. Heunberg (K. u. K. Hoflieferant), Zürich, versendet gern Muster von seinen echten Seidenstoffen an Jedermann und liefert einzelne Rollen und ganze Stücke porto- und zollfrei in's Haus.

Št. 2706/90

Okrožnica.

Javni listi so razglasili vest, da se je na Španjskem vnela kolera in da se kot epidemija naglo razširja.

C. kr. vlada, katerej so na posebni skrbi javni zdravstveni interesi, priporoča, naj pristojne oblasti o pravem času prikrbijo vse, česar treba, da se bolezen ne zanese tudi v naše kraje.

Ker je pa po obstoječih postavah tudi občinam izročena zdravstvena policija, zato vabi podpisani odbor vas županstva, naj strogo in z vso odločnostjo izvajajo in izvajati veljajo v zdravstvenem oziru predpisane postavne navedbe in sicer posebno one, ki zadevajo stanovanjske, dvorišča, gnojlišča, stranišča, kanale in tako tudi one zastran rabe pitne vode, vodnjakov, karnic in vodovodov, za kojih popolno snago je treba skrbeti.

DEŽELNI ODBOR. DEŽELNI GLAVAR
CORONINI.

Odlikovanje z svetovnih razstav:

v Londonu 1862, Parizu 1867, na Dunaji 1873
in spet v Parizu 1. 1878.

Prodaja klavirjev s plačilom na obroke.

Klavirji za koncerte in za dom, kakor tudi pianini iz slavno znane firme: Gottfried Cramer, Wilh. Mayer na Dunaji prodajajo se po 380 gl., 400 gl., 450 gl., 500 gl., 550 gl., 600 gl. in 650 gl.

Klavirji drugih firm po 280-350 gl.; pianini drugih firm od 350-600 gl.

Dobijo se vedno v

A. Thierfelder-jevi

prodajalnici in posojilnici klavirjev na Dunaji, VII,
Burggasse 71.

Izdaten, stalen, postransk dohodek si lahko prislužijo sposobne in zanesljive osebe (doluženim žendarmom se daje prednost), ki pridejo večkrat z občinstvom v dotiko.

Poprašuje se:

„G. S. 1890,“ Graz postlagernd.

Pošilja blago dobro spravljeno in poštno prosto!

Teodor Slabanja

roku v Gorici, ulica Koruli št. 17.

priporoča se vljudo pri visoko častiti duhovščini v napravo cerkvenih posod in orodja najnovejše oblike, kot: monstrane, kelihov itd. itd. po najnižji ceni.

Stare reči popravi, ter jih v ognju pozlati in posrebrti. Na blagovoljno vprašanje radovoljno odgovarja.

Pošilja blago dobro spravljeno in poštno prosto!

C. kr. priv. zavarovalno društvo
„Avstrijski Feniks na Dunaji“
ustanovljeno leta 1860.

Naznanja slavnemu občinstvu da sprejema zavarovanja proti toči.

Glavni zastop v Gorici
Nunska ulica št. 3.

V samih osmih letih po iznajdbi na stotine priznanj pridobila si je: Rih. Gaertner-jeva tekoča francoska likavna mast za čevlje.

V eni minuti svetijo se čevlji kot zrcalo, ne da bi jih krtačil. Pomažejo se čevlji samo s to mastjo in v trenutku postanejo in ostanejo tudi črni in svetli saj za 8 dni. Mokrota jej nič ne škodi, da ta mast zabrani celo, da se čevlji tako lahko ne premočijo. Priporoča se posebno veleč. duhovščini, p. n. oficirjem, oskrbnikom, logarjem in sploh vsakemu. Pri c. in kr. vojaki je že davno v navadi. — Tudi konjska oprava čisti se lepo s tem mazilom.

Pošilja se prosto pošt.: 2 skl. za 1.30, 6 skl. za 3 in 12 skl. za 4.80.

Kemična tovarna RIH. GAERTNER, c. in kr. vojni oskerbovalec, Wien, Giselstrasse 4.

Prodaja se pri večih kupcih, usnarjih in čevljarjih. V Gorici ima zalogo: EMILIO GENTILI, Via Signori.

VINSKE IN SADNE STISKALNICE

najnovejše sestave prav pripravne in za 20% bolj močne kot druge.

NA DERŽAVNI SADNI RAZSTAVI NA DUNAJU

meseca oktobra 1888 kot najboljše spoznane in s Pervim darilom obdarovane.

MLINE za grozdje in sadje izgotovljajo in prodajajo

Ph. Mayfahrt et Co.

Fabriken landwirthschaftlicher u. Weinbau-Maschinen-Eisengiesserei und Dampfhammerwerk

Dunaj II, Frankfurt a. M. u. Berlin N.

KATALOGI in usako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

— Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo. —

„Unio catholica“

vzajemni zavod za zavarovanje škod na Dunaji, I., Bäckerstrasse 14.

koncesijovan valed ministrskega naredbe z dnem 28. februarja 1899.

Zavod zavaruje:

Premakljivo in nepremakljivo premoženje proti škodi po požaru, strelu in eksploziji — za taka zavarovanja jamčijo solidarno prvi vzajemni zavarovalni zavodi, kateri so člani razdelilnega društva vzajemnih zavarovalnic. V sled zveze z vzajemnimi zavarovalnimi zavodi zamore „UNIO“ zavarovanja v največji vrednosti sklepati in daje na podlagi te zveze svojim zavarovancem največjo varnost. Vsakoletni prebitok razdelil se bodo med zavarovance.

Zavod vpeljal je tudi novo, doslej še ne poznato stroko zavarovanja, namreč:

Zavarovanje cerkvenih zvonov proti prelomu ali razpoku. V to stroko spada ono škodo, katere niso nasledki požara, temveč ki nastanejo valed drugih katerih-koli slučajev. K vdeležbi v tej zavarovalni stroki vabijo se vsi prečastiti cerkveni predstojniki

Tudi posreduje zavod pri prvih vzajemnih zavarovalnicah

zavarovanje na življenje in proti neugodam.

Vprašanja glade zavarovanj blagovoljijo naj se podpisancu glavnemu zastopu ali pa okrajnim gospodom zastopnikom dopošiljati.

Zastopništva po deželi oddajamo zaupnim osobam, katere se naj pismeno ali ustno pri podpisnem glavnem zastopu oglaš. Za Gorico imenovan je gospod M. Korsič našim zastopnikom.

Trst, meseca julija 1899.

Glavni zastop zavoda „UNIO CATHOLICA“ v Trstu za Primorsko in Dalmacijo.
MATKO MANDIĆ.

(JAKO ZNIŽANE CENE)

Coppag & Skert

Slavna Zaloga

Semeniške ulice 12.

obse pomata trgovina knjig, umetnin, mizkalij

in papirja

v Gorici.

Podružnica

Na Travniku 14.

Priporoča slavnemu občinstvu svoje pomnoženo zalogo uradnega, listonega, tiskarskega in zavojnega papirja.

Največa zbirka vradnih, šolskih, risalnih in slikarskih potrebščin.

Mnogobrojna zbirka mašnih in molitvenih knjig.

Trgovcem in prekupcem še poseben odbitek

(TOČNA POTREŽBA)